

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobce: **I. M.**, zastoupeného JUDr. Stanislavem Stunou, advokátem se sídlem Praha 10, Počernická 3225/2c, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra,** se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze, č. j. 46 Az 1017/2003 - 19 ze dne 17. 8. 2004,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) nadepsaný rozsudek Krajského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí ministra vnitra č. j. OAM-850/AŘ-2002 ze dne 18. 9. 2003. Tímto rozhodnutím byl zamítnut rozklad proti rozhodnutí Ministerstva vnitra č. j. OAM-6619/VL-11-K01-2001 ze dne 24. 9. 2001, jímž byl návrh stěžovatele na zahájení řízení o udělení azylu zamítnut jako zjevně nedůvodný podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (azylový zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „azylový zákon“), neboť stěžovatel přišel ze státu, který Česká republika považuje za třetí bezpečnou zemi. Zároveň bylo rozhodnuto, že stěžovatel nesplňuje podmínky pro udělení azylu podle § 13 a § 14 azylového zákona a že se na něj nevztahují překážky vycestování ve smyslu § 91 cit. zákona. Soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, neboť v správním řízení bylo spolehlivě zjištěno, že stěžovatel přicestoval do České republiky přes Polsko, kde vešel ve styk s policejními

a celními orgány a kde tedy mohl požádat o azyl. Se závěrem, že Polsko splňuje znaky třetí bezpečné země ve smyslu § 2 odst. 2 azylového zákona se soud ztotožnil. Soud uzavřel, že pokud má správní orgán spolehlivě zjištěno, že žadatel o azyl přichází ze státu, který je bezpečnou třetí zemí, takovou žádost zamítne jako zjevně nedůvodnou ve smyslu § 16 odst. 1 písm. e) cit. zákona a již se nezabývá věcnými důvody podané žádosti o azyl. Z tohoto důvodu se pak takovými důvody nemohl zabývat ani soud. Z uvedených důvodů krajský soud v souladu s § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V podané kasační stížnosti stěžovatel namítl, že žádné pobytové vízum, které by jej opravňovalo k pobytu v Polsku, neměl, když měl pouze vízum tranzitní za účelem průjezdu do České republiky, kde též o azyl požádal. Je přesvědčen, že jednal v souladu s azylovým zákonem, jestliže o azyl požádal v zemi, kde pobýval, nikoli v zemi, kde byl oprávněn setrvat pouze na dobu nezbytnou k projetí. Stěžovatel vytýká žalovanému i krajskému soudu, že se spokojily s argumentací ve prospěch aplikace podle § 16 odst. 1 písm. e) cit. zákona a nezkoumaly azylově relevantní důvody, které stěžovatel uváděl v průběhu správního řízení. Je přesvědčen, že nepřichází z bezpečné země, nýbrž z Ukrajiny, která takovou zemí není, a soud se tedy měl věcnými důvody podané žádosti o azyl zabývat. S ohledem na uvedené důvody stěžovatel navrhl Nejvyššímu správnímu soudu, aby kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Zároveň požádal o přiznání odkladného účinku své kasační stížnosti.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že důvodem, pro nějž stěžovatel opustil Ukrajinu, je špatná ekologická situace a z ní plynoucí strach o zdraví dětí. Stěžovatel přijel do České republiky autobusem přes Polsko. Cesta z Kyjeva trvala dva dny. Na cestě Polskem, která trvala cca 6 až 8 hodin, se uskutečnily dvě nebo tři zastávky na občerstvení a toaletu. O azyl v Polsku nepožádal, neboť ví, že část jeho území je podobně jako Ukrajina zasažena radioaktivitou, a rovněž z tohoto důvodu, že o takové možnosti nevěděl. Chtěl nicméně jet do České republiky.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Praze v rozsahu důvodů uvedených v kasační stížnosti, avšak shledal, že kasační stížnost není důvodná.

Podle zjištění Nejvyššího správního soudu v daném případě byly dány důvody pro zamítnutí žádosti stěžovatele jako nedůvodné z důvodu uvedeného v § 16 odst. 1 písm. e) azylového zákona. Ve správním řízení bylo dostatečným způsobem zjištěno, že stěžovatel přišel z Polska, tedy ze státu, který lze považovat za třetí bezpečnou zemi ve smyslu § 2 odst. 2 cit. zákona, a naopak nebylo prokázáno, že v jeho případě Polsko za takovou zemi považovat nelze. Azylové řízení je do značné míry založeno na principu, že cizinec pronásledovaný za uplatňování politických práv a svobod ve své vlastní zemi má o azyl požádat vždy již v první zemi, v níž má reálnou příležitost tento status obdržet nejdříve a v níž budou garantována jeho základní práva a svobody (srov. judikát Nejvyššího správního soudu uveřejněný pod č. 18/2003 Sb. NSS). Cizinec tedy měl i za účinnosti původního znění azylového zákona o azyl požádat v třetí bezpečné zemi, jíž projížděl při cestě do České republiky a v níž nebyl fyzicky omezen v možnosti o azyl požádat. Závěr o tom, že Polsko je třetí bezpečná země ve smyslu cit. ustanovení a že stěžovatel měl při jejím průjezdu příležitost o azyl požádat, má oporu ve správním spise, mj. i v tvrzení stěžovatele ve správním řízení. Stěžovatel ve správním řízení nepřímo potvrdil, že mu nic nebránilo, aby v Polsku požádal o azyl. Stěžovatel měl možnost využít k žádosti o azyl v Polsku jednu z hraničních

kontrol nebo kteroukoli ze zastávek autobusu během cesty Polskem, kterých se podle stěžovatele uskutečnilo několik. Skutečnost, že stěžovatel nedisponoval pobytovým vízem, které by jej opravňovalo k dlouhodobějšímu pobytu na území Polska, je z pohledu aplikace § 16 odst. 1 písm. e) azylového zákona ve světle shora uvedených principů vyplývajících z judikatury Nejvyššího správního soudu irelevantní. Nejvyšší správní soud tak shrnuje, že žalovaný správní orgán dospěl ke správnému závěru, že v případě stěžovatele byly splněny podmínky pro aplikaci § 16 odst. 1 písm. e) cit. zákona, tedy pro zamítnutí jeho návrhu na zahájení řízení o udělení azylu jako zjevně nedůvodného.

Jsou-li ve správním řízení splněny podmínky pro zamítnutí návrhu na zahájení řízení o udělení azylu jako zjevně nedůvodného, protože žadatel o azyl přišel ze třetí bezpečné země, pak je nerozhodné, jaké důvody vedou žadatele k žádosti o azyl, resp. zda by tyto důvody, nebyly by-li splněny podmínky aplikace § 16 odst. 1 písm. e) azylového zákona, mohly být relevantní z pohledu § 12 cit. zákona. Žalovaný v takových případech není oprávněn ani povinen zkoumat relevanci tvrzení žadatele o azyl z hlediska aplikace § 12 azylového zákona, když § 16 odst. 1 písm. e) azylového zákona mu přímo ukládá návrh žadatele o azyl zamítnout jako zjevně nedůvodný bez věcného přezkoumání. Role soudu při přezkumu zákonnosti takového rozhodnutí ve správním soudnictví se pak musí omezit pouze na zkoumání, zda byly v daném případě splněny podmínky pro přijetí rozhodnutí o zamítnutí návrhu jako zjevně nedůvodného. Soud naopak nemá žádnou možnost přihlížet k věcným důvodům, které vedly žadatele o azyl k podání návrhu na zahájení správního řízení, neboť ani v případě, že by zjistil jejich relevanci, nemohl by zvrátit v souladu se zákonem vydané rozhodnutí podle § 16 odst. 1 písm. e) azylového zákona. Žalovaný správní orgán ani krajský soud tedy nepochybily, jestliže se důvodností návrhu stěžovatele na zahájení správního řízení vůbec nezabývaly.

Pouze pro úplnost Nejvyšší správní soud uvádí, že v případech, kdy žalovaný rozhoduje o zamítnutí žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné ve smyslu § 16 azylového zákona, jsou výroky o neudělení azylu podle § 13 a § 14 téhož zákona a o neexistenci překážek vycestování ve smyslu § 91 cit. zákona výroky nadbytečnými. Rozhodnutí o udělení azylu za účelem sloučení rodiny a humanitárního azylu připadá v úvahu pouze tehdy, jestliže se žalovaný skutečně věcně zabýval důvodností žádosti o azyl ve smyslu naplnění žadatelem tvrzených skutečností podle § 12 azylového zákona, což žalovaný v daném případě správně nečinil. Rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné pak ani nelze považovat za rozhodnutí o neudělení azylu ve smyslu § 28 tohoto zákona, a proto není třeba rozhodovat o překážkách vycestování (srov. judikát Nejvyššího správního soudu uveřejněný pod č. 409/2004 Sb. NSS.).

Vzhledem k dikci ust. § 78b odst. 1 azylového zákona, podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud s poukazem na výše uvedené tedy obdobně jako krajský soud dospěl k závěru, že žalobou napadené rozhodnutí bylo v souladu s § 16 odst. 1 písm. e) azylového zákona, ve vlastním řízení pak nezjistil naplnění důvodů kasační stížnosti, a proto kasační stížnost dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán

měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 1. září 2005

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu